

MEMORANDUM

**o spolupráci pri riešení dopadov finančnej a hospodárskej
krízy
na slovenskú spoločnosť**

**medzi Vládou Slovenskej republiky a Združením miest a obcí
Slovenska**

PREAMBULA

Slovenská republika sa v súčasnosti podobne ako iné štáty Európy, ale aj sveta, nachádza v období, keď čelí priebehu a dopadom celosvetovej finančnej a hospodárskej krízy.

V tomto období sa budú musieť všetky relevantné subjekty solidárnejšie a pri rešpektovaní princípu subsidiarity aktívnejšie podieľať na riešení dopadov krízy v záujme obyvateľstva Slovenskej republiky, v záujme udržania ekonomiky a hospodárskeho rastu, ako aj v záujme rozvoja samotného štátu. Musia vynakladať všetko úsilie na to, aby tlmili dopady tejto krízy a jej priebeh a dôsledky v podmienkach nášho štátu na občanov a ekonomiku .

Významnú a nezastupiteľnú úlohu v spoločenskom, politickom a ekonomickom prostredí zohrávajú subjekty miestnych samospráv, ktoré sa podieľajú na miestnom a regionálnom rozvoji a živote Slovenskej republiky.

Miestne samosprávy zohrávajú nezastupiteľnú úlohu pri výkone verejnej moci a pri zabezpečovaní správy miest a obcí, ako aj pri poskytovaní služieb obyvateľstvu vo zverených oblastiach. Zabezpečujú súčasne aj výkon prenesenej štátnej správy na samosprávne orgány.

Orgány miestnych samospráv spolu s orgánmi štátnej správy zodpovedajú za spoločensko-politický a ekonomicko-sociálny rozvoj daného územia v záujme jeho obyvateľov.

Cieľom tohto memoranda ako vyjadrenia spoločného úsilia je:

- pomôcť prijímať a plniť opatrenia ekonomického a spoločenského charakteru smerujúce k eliminovaniu dopadov finančnej a hospodárskej krízy na rozvoj miest a obcí, ich obyvateľov, podnikateľský sektor a ekonomiku Slovenskej republiky,
- udržiavať priaznivú ekonomickú kondíciu miest a obcí, ako základného predpokladu ich ďalšieho fungovania aj v sťaženej ekonomickej situácii,
- podporovať využívanie prirodzeného rozvojového a hospodárskeho potenciálu miest a obcí pre zintenzívnenie miestneho a regionálneho trhu práce a hospodárskej výkonnosti,

- chrániť obyvateľov miest a obcí Slovenskej republiky pred ekonomickým, spoločenským a sociálnym prepadom,
- pôsobiť v záujme sociálnej súdržnosti ku konštruktívnej a zdravej celospoločenskej atmosfére,
- aktívne spolupracovať pri vytváraní nových modelov financovania, vrátane efektívneho využívania prostriedkov z fondov Európskej únie,
- zabezpečovať východiská k ďalšiemu rastu spoločensko-ekonomického rozvoja Slovenska po prekonaní krízy,

a preto v záujme plnenia aktívnej úlohy miestnej územnej samosprávy v slovenskom spoločensko-ekonomickom prostredí a riešenia priebehu a dopadov finančnej a hospodárskej krízy v podmienkach Slovenskej republiky

Vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) ako reprezentant výkonnej moci štátu

a

Združenie miest a obcí Slovenska (ďalej len „ZMOS“) ako reprezentant miest a obcí Slovenskej republiky

prijímajú toto

MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI

Čl. I

Záväzky oboch strán

Signatári memoranda si uvedomujú, že prijaté opatrenia majú plošný dopad nielen na hospodárenie, ale aj rozsah a kvalitu výkonu verejných služieb na úrovni miest a obcí. Vyjadrujú vôľu prispieť k naplneniu spoločného cieľa, t. j. pomôcť prekonať nepriaznivé ekonomické obdobie a jeho negatívne dopady na obyvateľov, na ekonomiku a na spoločnosť nasledovnými konkrétnymi záväzkami, časovo vymedzenými rokmi 2009 a 2010:

Vláda sa zaväzuje:

1. Zmenu parametrov fiškálnej decentralizácie časovo ohraničiť pre roky 2009 a 2010 z dôvodu legislatívnej úpravy zákona o daniach z príjmov. Do 30. 4. 2010 vyriešiť finančný dopad súčasných opatrení na rozpočty miest a obcí po roku 2010.
2. Vyhodnotiť dopad opatrení vlády SR uvedených v bode 1 na rozpočty miest a obcí a na základe princípov solidarity a subsidiarity prijať mechanizmy na ich dofinancovanie.
3. Schváliť legislatívne zmeny v oblasti rozpočtových pravidiel tak, aby miestne samosprávy mali možnosť pružnejšie reagovať vo svojich rozpočtoch na aktuálne potreby financovania prevádzkových výdavkov. V rámci Programu obnovy vidieka zákonom garantovať obciam vrátenie dane z pridanej hodnoty, urýchlene prijať účinné opatrenia na skrátenie doby refundácie výdavkov miest a obcí na čerpanie prostriedkov vynaložených na realizáciu projektov spolufinancovaných z fondov Európskej únie, prijať opatrenie na zjednodušenie, zrýchlenie a zefektívnenie čerpania fondov EÚ mestami a obcami.
4. V záujme zachovania rovnováhy posunúť účinnosť výkonu zavedenia nových úloh miest a obcí vyplývajúcich im zo zákona o sociálnych službách na rok 2011 s tým, že tieto budú štvrťročne vyhodnocované a finančný dopad refundovaný mestám a obciam zo štátneho rozpočtu a zároveň aj z fondov Európskej únie. Zároveň sa zaväzuje upraviť pravidlá čerpania fondov EÚ rovnomerne pre všetky mestá, obce a ich združenia tak, že zruší obmedzenie limitu 5000 obyvateľov ešte v roku 2009.
5. Prijímať opatrenia podporujúce a dodržiavajúce sociálny zmier v štáte, v čo najširšej miere podporovať opatrenia smerujúce k udržaniu miestnej a regionálnej zamestnanosti, k jej rozširovaniu, zároveň vytvárať priaznivé podmienky pre vznik a rozvoj činnosti sociálnych podnikov tak, aby pomohli zmierňovať nezamestnanosť v mestách a obciach Slovenska.
6. Novelou zákona o odpadoch posunúť povinnosť miest a obcí separovať biologický odpad na rok 2013.
7. Nepredkladať a odmietnuť také legislatívne návrhy, ktorými by došlo k presunu nových úloh zo strany štátu na mestá a obce bez finančného krytia zo strany štátu. Legislatívne návrhy, ktoré môžu mať nepriaznivý dopad na zabezpečenie chodu miest a obcí a ich rozvoja (najmä vo finančnej oblasti), novelu zákona o obecnom zriadení a ostatné návrhy noviel zákonov, ktoré riešia špecifiká miest a obcí predložiť do legislatívneho procesu po vzájomnej dohode so ZMOS.

8. V čo najširšej miere podporovať miestny a regionálny rozvoj prostredníctvom podpory zamestnanosti na miestnej a regionálnej úrovni, efektívneho čerpania fondov EÚ a rezortných podporných nástrojov.
9. Zachovať a garantovať doterajší status a právne postavenie miest a obcí v stavebnom konaní a vyriešiť systém regulácie statickej dopravy na úrovni miest a obcí, zároveň prijať zákon o výkone a financovaní preneseného výkonu štátnej správy mestami a obcami.
10. Vytvoriť predpoklady pre vznik Domu územnej samosprávy ako koordinačného, metodického, vzdelávacieho, výskumného a kultúrno-prezentačného centra a pre účely lepšej odbornej spolupráce expertov územnej samosprávy a štátnej správy.

ZMOS sa zaväzuje:

1. Akceptovať zmenu dohodnutých parametrov fiškálnej decentralizácie pre roky 2009 a 2010 z dôvodu zmeny zákona o dani z príjmov (zvýšenie nezdaniteľnej časti základu dane z príjmov fyzických osôb a úprava odpisovania), a to za podmienky splnenia záväzkov na strane vlády SR.
2. Pôsobiť na svojich členov, aby zachovali obozretnosť vo svojom finančnom hospodárení s cieľom zabezpečiť stabilitu samosprávnych financií, a tým aj finančnú stabilitu celého verejného sektora.
3. Podporovať prijatie takých ekonomických opatrení na úrovni miest a obcí, ktoré budú významným spôsobom stimulovať šetrenie a efektívne vynakladanie verejných zdrojov.
4. Podporovať kroky a postupy na zachovanie doterajšieho stavu a kvality výkonu verejných služieb. Výkon nových povinností a úloh v oblasti sociálnych služieb zabezpečovať za podmienky refundácie vzniknutých výdavkov zo zdrojov štátneho rozpočtu a fondov Európskej únie.
5. Podporovať zamestnávanie občanov aj cestou vytvárania sociálnych podnikov.
6. Zabezpečovať efektívne vzdelávanie predstaviteľov a zamestnancov obcí a miest a ich organizácií s dôrazom na zabezpečenie čo najkvalitnejšieho výkonu kompetencií, preneseného výkonu štátnej správy, krízového riadenia, zvyšovania konkurencieschopnosti, podpory sociálnej inklúzie a rozvoja zamestnanosti.
7. Zabezpečovať poradenské aktivity pre mestá a obce súvisiace so zabezpečovaním kompetencií obcí a úloh hospodárskeho a sociálneho rozvoja sídiel.

8. Vypracovať ekonomický program miest a obcí pre rozvoj zamestnanosti.
9. Podporovať zníženie energetickej náročnosti verejných budov a využívanie alternatívnych zdrojov energií na miestnej úrovni.
10. Podnecovať členov k spolupráci s miestnou štátnou správou a ďalšími partnermi pri hľadaní účinných opatrení na zvyšovanie a stabilizáciu miestnej a regionálnej zamestnanosti a sociálnej inklúzie a navrhovať vláde spôsoby odstránenia jej bariér.

Čl. II.

Záverečné ustanovenia

1. Signatári tohto memoranda vyjadrujú pripravenosť rokovať o akýchkoľvek otázkach spojených s riešením dopadov finančnej a hospodárskej krízy, vrátane finančných kompenzácií dopadu krízy pre mestá a obce v záujme zachovania rozsahu a kvality verejných služieb na miestnej úrovni.
2. Toto memorandum je možné meniť a dopĺňať len písomnými dodatkami prijatými podpísanými stranami.
3. Dokument sa uzatvára na dobu určitú do 31. 12. 2010 a nadobúda účinnosť dňom jeho podpisu. Jeho platnosť môže byť predĺžená na základe obojstrannej dohody.

V Bratislave, dňa 13. februára 2009

Za vládu Slovenskej republiky:

Za Združenie miest a obcí Slovenska:

